

Pouke iz sure El-Mu'minun

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Al Talib

30. muharemu 1439. po Hidžri / 20. oktobar 2017.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, i od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu časnu porodicu i ashabe. Allahova oporuka prvim i kasnijim pokoljenjima bila je da se samo Njega boje: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Najslabiji čovjek je onaj koji udovoljava strastima duše i nada se od Allaha, a najrazboritiji je onaj koji obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti. Znajte da je život na ovom svijetu samo prolazni užitak, a da je ahiret kuća vječnosti. “Ko učini zlo, bit će prema njemu kažnjen, a ko učini dobro – bio muškarac ili žena, a vjernik je – u Džennet će; u njemu će imati u obilju svega, bez računa.” (Gafir, 40) O muslimani, između djela i njihovih posljedica postoji neraskidiva veza: budućnost dobročinitelja je svijetla, makar njegova sadašnjost bila tegobna, a budućnost zločinitelja je tmurna, makar njegova sadašnjost izgledala blistava.

Ljudi su, obično, vezani za sadašnji trenutak i sve njihove brige usmjerene su na njega, a to je upravo barijera prema istini i zamka u koju se hvataju lahkomisleni i nemarni.

U Allahovoj Knjizi postoji sura koja se zove El-Felah, a u Mushafima poznata kao sura El-Mu'minun, koja ljudske ambicije i stremljenja usmjerava prema ahiretu, ulijeva nadu vjernicima u sigurnu i lijepu budućnost, a nevjernicima nagovještava bolnu patnju.

Allah, džellešanuhu, počinje i završava ovu suru spominjanjem uspjeha. Na početku sure, kaže: “Kad eflahal-mu’minun! – Ono što žele vjernici će postići!”, uspjet će, spasit će se vjernici, a na kraju: “Innehu la juflihul-kafirun! – Nevjernici ono što žele neće postići!”, neće uspjeti i neće se spasiti.

Između ova dva ajeta, početka i završetka sure, pobrojana su svojstva spašenih, spomenuta kazivanja o vjerovjesnicima i njihovim narodima, pa ko bude vjerovao, spasio se i uspio je.

U uvodu sure Uzvišeni Allah spominje uzroke uspjeha, a na kraju završnicu uspješnih i onih koji su poricali istinu. Uzvišeni kaže: “Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti.” (El-Mu’minun, 101–103)

O muslimani, “ono što žele – vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta svoja čuvaju – osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju – a oni koji i pored toga traže, oni u zlu sasvim pretjeruju – i koji o povjerenim im amanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji molitve svoje na vrijeme obavljaju – oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu’minun, 1–11).

Kao svojstva spašenih, Uzvišeni je naveo izvršavanje namaza i zekata, dvije nerazdvojne vjerske dužnosti, za koje Uzvišeni kaže: “... a naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da molitvu obavljaju, i da milostinju udjeljuju; a to je – ispravna vjera.” (El-Bejjina, 5)

U hadisu se kaže: “Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata...” Zatim je naveo, također, dvije čvrsto povezane osobine: čuvanje stidnog mjesta i čuvanje jezika. Buhari bilježi od Sehla ibn Sa’da, radijallahu anhu, da je Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko mi garantuje za svoj jezik i za svoje stidno mjesto ja njemu garantujem Džennet.”

El-lagv – ono što se ne tiče čovjeka podrazumijeva svaki govor od kojeg nema koristi, a koliko je takvog govora danas, u svakodnevnim razgovorima, a posebno na društvenim mrežama i u medijima koji su dali mogućnost ljudima da govore o svemu i svačemu bez ikakvih ograničenja.

Kao posljedica toga, lagv – beskoristan govor postao je učestala pojava, i olakšani su putevi njegovog prenošenja i širenja, skriveni grijesi postali su javni, a ljudske mahane koje su skrivali zidovi kuće, izašle su na “brisani prostor”, u punom smislu te riječi, što je tim grijesima dalo na težini i odgovornosti onih koji ih javno reklamiraju.

U vjerskim tekstovima posebno je osuđena laž koja se širi i prenosi među ljudima. Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u noći Israa i Miradža vidio čovjeka isječenih čeljusti, i obavijestio nas je da je to lažov čije se laži prenose među ljudima.

Ko se okrene od lagva – onoga što ga se ne tiče na dunjaluku, bit će, na Sudnjem danu, među onima koji će Firdevs naslijediti, u kome, kao što Uzvišeni govori u Svojoj Knjizi: “... prazne besjede neće slušati” (Merjem, 62); “u kome prazne besjede neće slušati” (El-Gašije, 11).

Allah, džellešanuhu, opisao je muflihune – spašene i kao one koji brinu o povjerenim emanetima, i ispunjavaju preuzete obaveze i ugovore, i nisu kao licemjери koji kada se nešto dogovore, prekrše dogovor, kada se raspravljaju, govore bestidne riječi, kada govore, lažu, kada obećaju, ne ispune i kada im se nešto povjeri, oni to pronevjere. Svojstva spašenih, spomenuta u navedenim ajetima, predstavljaju spoj čvrstog ubjeđenja i vjerovanja, moralnih vrlina, izvršavanja propisanih ibadeta i međuljudskih odnosa.

Onaj ko se bude okitio ovim svojstvima, obećan mu je spas: “koji će Firdevs naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu’minun, 10–11).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada tražite od Allaha Džennet, tražite Firdevs, jer on je najviši i središnji dio Dženneta, iz njega izvire džennetske rijeke, a iznad njega je Arš Milostivog.” (Buhari)

U središnjem dijelu sure El-Mu’minun ponavljaju se ova značenja i spomenuta svojstva, ali se za njih obećava dodatna nagrada: “Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju, i oni koji u dokaze Gospodara svoga vjeruju, i oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju, i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru – oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu’minun, 57–61) Najvjerojatnije da se opis u ovim ajetima odnosi na one koji su spomenuti na početku sure, i kojima je obećan spas i Firdevs u kome će vječno boraviti. Tirmizi bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Upitala sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za ovaj ajet: ‘... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha’” (El-Mu’minun, 60), da li se on odnosi na ljude koji piju alkohol i krađu, a on je rekao: ‘Ne, kćeri Siddikova, to su oni koji poste, klanjaju i daju milostinju, ali se ipak boje da im to neće biti primljeno. ‘Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.’”

O muslimani, prvo kazivanje koje je Allah, džellešānuhu, spomenuo u ovoj suri jeste kazivanje o Nuhu, alejhis-selam, i njegovom narodu, a prije toga nije spomenuo nijedno drugo kazivanje osim onoga o čovjekovom stvaranju, a razlog je taj što su svi ljudi prije Nuha, alejhis-selam, bili u čistoj vjeri – tevidu i bili su spašeni, i prvi slučaj širka – pridruživanja druga Allahu, džellešānuhu, desio se upravo u Nuhovom narodu. Ibn Džerir i drugi prenose od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “Između Adema i Nuha, alejhimes-selam, je deset generacija i svi oni slijedili su istinitu vjeru.”

Cilj spominjanja vijesti o Nuhu i njegovom narodu jeste pouka za one poslije njih, kao što se kaže na kraju ovog kazivanja: “U tome su, zaista, pouke, a Mi smo, doista,

stavljali na kušnju.” (El-Mu’minun, 30) Rekao je imam Malik: “Sunnet je Nuhova lađa, ko se u nju ukrca, spasio se, a ko se ne ukrca, bit će potopljen.”

O vjernici! Nakon kazivanja o Nuhu, ova sura, dalje, kazuje o drugom narodu, čije ime Uzvišeni ovdje ne spominje, zbog čega se mufesiri razilaze da li je to Ād, Hūdov narod ili je Semūd, Salihov narod. Uzvišeni kaže: “Poslije njih smo druga pokoljenja stvarali, i jednog između njih bismo im kao poslanika poslali: ‘Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?’” (El-Mu’minun, 31–32)

Vjerovatno njihovo ime nije spomenuto, jer je pouka postignuta i bez toga, a cilj je, u konačnici, pojasniti lijepu završnicu spašenih i onih koji su čvrsto vjerovali u poslanike, i kaznu za one koji su poslanike poricali. Uzvišeni kaže: “‘Gospodaru moj’, zamolio bi on, ‘pomozi mi, oni me u laž utjeruju!’ ‘Uskoro će se oni pokajati!’, odgovorio bi On. I zaslužno bi ih pogodio strašan glas, i Mi bismo ih kao što je nanos riječni učinili – stradao bi narod nasilnički! A zatim bismo, poslije njih, druga pokoljenja stvarali. Nijedan narod ne može ni ubrzati ni usporiti vrijeme propasti svoje – i poslanike, jedne za drugim slali. Kad bi jednom narodu došao njegov poslanik, u laž bi ga utjerivali, i Mi smo ih zato jedne drugima smjenjivali, i samo u pričama o njima spomen sačuvali – daleko bili ljudi koji nisu vjerovali!” (El-Mu’minun, 39–44)

Allah je uništio narode koji su poricali, pa su postali predmetom priča koje su se prenosile s pokoljenja na pokoljenje. “Daleko bili ljudi koji nisu vjerovali. Poslije smo poslali Musaa i brata mu Haruna sa znamenjima Našim i dokazom očiglednim.” (El-Mu’minun, 45)

Nakon objavljivanja Tevrata, Allah, džellešānuhu, više nijedan narod nije kaznio potpunim nestankom i općim uništenjem. Uzvišeni kaže: “I Mi smo Musau Knjigu dali, nakon što smo drevne narode uništili, da bude svjetlo ljudima i uputstvo i milost – da bi sebi došli.” (El-Kasas, 43)

Zato su potomci Benu Israila, Musaovog naroda, preživjeli do današnjih dana, a Allah, džellešanuhu, dao je Musau, alejhis-selam, dokaze i sačuvao je spomen na njih u Kur'anu: “Musau smo onda Knjigu dali da bi sinovi Israilovi Pravim putem išli. I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili.” (El-Mu'minun, 49–50)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, u suri El-Mu'minun govori o uzrocima spasa na Sudnjem danu, a jedan od tih uzroka jeste stjecanje halal-opskrbe. “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu'minun, 51)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista je Uzvišeni Allah čist i prima samo što je čisto. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima, rekavši: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ Također je rekao: “O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate! Zatim je spomenuo čovjeka koji nakon dugog puta, prašnjav i raščupan, diže ruke i moli: ‘O Gospodaru, o Gospodaru!’, a hrani se od harama, pije od harama, oblači se od harama, i odgojen je na haramu. Kako da mu Allah usliša dovu!?” (Muslim)

Jedan od uzroka spasa na Sudnjem danu jeste razmišljanje o Kur'anu, vjerovanje u njega i zastajanje kod Njegovih naredbi i zabrana. “Zašto oni o Kur'anu ne razmisle? Zar im dolazi nešto što nije dolazilo njihovim precima davnim?” (El-Mu'minun, 68) Allahova Knjiga je svjetlo, uputa i milost. “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju’” (Junus, 58); “Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.” (El-Isra, 9)

Uzrok spasa jeste i spoznaja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vjerovanje u njega, slijeđenje njegove upute i uzimanje pouke iz njegovih životnih situacija: “Ili oni ne poznaju Poslanika svoga, pa ga zato poriču? Kako govore: ‘Džini

su u njemu! Međutim, on im istinu donosi, ali većina njih prezire istinu.” (El-Mu’minun, 69–70)

Ova dva uzroka su dva temelja, od kojih nije dozvoljeno odstupiti, bez kojih nema spasa i upute, i bez čijeg slijedenja nema zaštite niti uspjeha, a objedinjuju ih riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ostavio sam vam dvije stvari, kojih ako se budete držali, nećete nikada zalutati: Allahovu Knjigu i svoj sunnet.” (Hakim)

U Muslimovom *Sabihu* od Džabira, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na Oproštajnom hadžu: “Ostavio sam vam ono poslije čega nećete zalutati ako ga se budete čvrsto držali – Allahovu Knjigu.”

Jedan od uzroka spasa, koji su spomenuti u ovoj suri, jeste dova: “Kad su neki robovi Moji govorili: ‘Gospodaru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj nam se, jer Ti si najmilostiviji!’” (El-Mu’minun, 109)

Dova skrušenog srca, poniznog jezika i plačnog oka da te Allah uputi putem muflihuna – spašenih i da te učvrsti u islamu do susreta s Njim. Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Doći će vrijeme kada se niko od ljudi neće moći spasiti, osim onaj ko Allahu upućuje dovu poput utopljenika.” (Ibn Ebu Šejba, sa dobrim senedom) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je dovu: “O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Dova je posebno potrebna u današnjem vremenu koje odlikuju smutnje i prevrtljivost.

Jedan od uzroka spasa jeste strpljivost. “Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli.” (El-Mu’minun, 111)

Strpljenje je, nakon Allahove dobrote, jedini način da se postigne dobro ovog i budućeg svijeta. Strpljenjem i čvrstim ubjeđenjem postiže se vođstvo u vjeri. U jednoj izreci se kaže: “Ko se strpi, pobijedio je.”

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Ono što pomaže u postizanju strpljivosti jeste razmišljanje o njegovim plodovima i posljedicama i čvrsto ubjeđenje da je sustezanje od grijeha lakše od trpljenja Allahove kazne. Uzvišeni kaže: "I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine" (Hud, 115); "O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!" (Ali Imran, 200)

Allahu moj, podari da budemo među Tvojim spašenim i dobrim robovima koji se ničega neće bojati i ni za čim neće tugovati. Allah podario i meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu i uputio nas na Pravi put. Molim Allaha da oprost i meni i vama.

